

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
ul. Adamczyka 10
47-400 Racibórz**

Maj 2018r.

MAGISTER INŻYNIER POŻARNICTWA

Puchała Mariusz
Nr Dyplomu 7951
43-512 Bestwina ul. Dolna 1
Tel. 504 102 841

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

lp.		Nr Strony
I	Warunki ochrony przeciwpożarowej.	4
II	Wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.	10
III	Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.	15
IV	Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.	18
V	Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.	21
VI	Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.	29
VII	Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami.	30
VIII	Załączniki	

Postanowienia Ogólne

Celem niniejszej instrukcji jest określenie wymagań przeciwpożarowych dla **Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. przy ul. Adamczyka 10, 47-400 Racibórz** zwanego dalej w treści instrukcji „**obiektem**“, w zakresie organizacyjnym i technicznym zmierzających do zapewnienia w nim właściwych warunków bezpieczeństwa pożarowego.

1. Wymagania przeciwpożarowe dla obiektu obejmują przede wszystkim:
 - a) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu jego użytkowania oraz obowiązujących warunków technicznych;
 - b) sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zastosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych, technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz gaśnic;
 - c) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
 - d) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
 - e) organizację i warunki ewakuacji w obiekcie oraz sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
 - f) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.
2. Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązane są wszystkie osoby zatrudnione na terenie obiektu, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko służbowe.
3. Przyjęcie do wiadomości i przestrzegania postanowień niniejszej instrukcji należy potwierdzić przez złożenie własnoręcznego podpisu.
4. Wzór potwierdzenia, o którym mowa w pkt. 4 stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej instrukcji.

5. Podstawą opracowania instrukcji jest § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. ;
6. Niniejsza instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, **co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę jego warunków ochrony przeciwpożarowej.
7. Aktualizacji, o której mowa w pkt. 7 powinna dokonywać osoba wykonująca czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej w obiekcie, posiadająca kwalifikacje zawodowe wymagane art. 4 ust. 2b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej lub przedstawiciel firmy prowadzącej na terenie obiektu usługi w dziedzinie zabezpieczeń przeciwpożarowych, posiadający wymagane kwalifikacje zawodowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
8. Wzór karty aktualizacji, o której mowa w pkt. 7 stanowi załącznik Nr 2 do niniejszej instrukcji.
9. Instrukcja została opracowana przez

MAGISTER INŻYNIER POŻARNICTWA
Puchała Mariusz
Nr Dyplomu 7951
43-512 Bestwina ul. Dolna 1
Tel. 504 102 841

.....

10. Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania, tj. z dniem

.....

I. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

Charakterystyka ogólna.

Kompleks budynków zlokalizowany jest w Raciborzu przy ul. Adamczyka 10. Składa się z budynków produkcyjno-magazynowych z częścią administracyjno-socjalną. Aktualnie zatrudnienie wynosi 144 osób. Kompleks budynków zalicza się do budynków PM (przemysłowo-magazynowych) o gęstości obciążenia ogniowego $Q_d < 500 \text{ MJ/m}^2$. Piętro budynku głównego zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

Dane techniczne głównych obiektów na terenie zakładu :

Budynek Główny-1

Powierzchnia użytkowa – 2690,8 m²

Kubatura – 13454 m³

Wysokość – dwie kondygnacje nadziemne do 12m budynek niski N.

Konstrukcja budynku: murowany, strop żelbetowy, klatka schodowa żelbetowa trójbiegowa, stropodach

Ciąg garaży z linią prasowania makulatury -2

Powierzchnia użytkowa –342,25 m²

Kubatura – 1369 m³

Wysokość – jedna kondygnacja nadziemna budynek niski N

Konstrukcja budynku: murowany z elementami nośnymi stalowymi , dach pokryty papą

Ciąg garaży z linią prasowania plastiku -3

Powierzchnia użytkowa –362,25 m²

Kubatura – 1449 m³

Wysokość – jedna kondygnacja nadziemna budynek niski N

Konstrukcja budynku: murowany z elementami nośnymi stalowymi , dach pokryty papą

Ciąg małych garaży -4

Powierzchnia użytkowa –129,60 m²

Kubatura – 324 m³

Wysokość – jedna kondygnacja nadziemna budynek niski N

Konstrukcja budynku: murowany , dach pokryty papą

Budynek Myjni -5

Powierzchnia użytkowa –208 m²

Kubatura – 1040 m³

Wysokość – jedna kondygnacja nadziemna budynek niski N

Konstrukcja budynku: murowany, częściowo wykonany z płyt warstwowych .

Portiernia -6

Wysokość – jedna kondygnacja nadziemna budynek niski N

Konstrukcja budynku: murowany, częściowo wykonany z płyt warstwowych .

Budynek magazynu, oraz stanowisko napełniania olejem napędowym pojazdów zakładowych -7

Na terenie przedsiębiorstwa znajduje się magazyn oleju napędowego w postaci zbiornika stalowego o maksymalnej pojemności 10m³ wraz z dystrybutorem, które użytkowane jest wyłącznie na potrzeby własne w ramach przedsiębiorstwa. Stanowisko zlokalizowane jest przy utwardzonym placu manewrowym, z bezpośrednim dostępem poprzez utwardzoną drogą wewnętrzną do drogi publicznej. W obrębie stanowiska nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

Wysokość – jedna kondygnacja nadziemna budynek niski N.

Zbiornik na olej napędowy o pojemności – 10 m³

Przechowywane ciecze: olej napędowy o temp zapłonu powyżej 55 °C.

Charakterystyka techniczna zbiornika:

- pojemność maksymalna zbiornika – 10 m³
- materiał magazynowany / olej napędowy III klasy niebezpieczeństwa pożarowego o temperaturze zapłonu 63°C, nie podgrzewany.
- zbiornik bezciśnieniowy
- króciec oddechowy zabezpieczony osiatkowaniem
- dystrybucja paliwa – poprzez nalewak

Instalacje użytkowe na terenie Przedsiębiorstwa Komunalnego:

- elektryczna,
- odgromowa,
- wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej,
- co zasilane z kotłowni na olej opałowy usytuowane w budynku głównym .

Klasa odporności ogniowej

Wszystkie budynki garażowe z liniami technologicznymi, budynek myjni, magazyn oleju, zostały wykonane w klasie „E” odporności pożarowej. Budynek główny powinien spełniać wymagania klasy odporności pożarowej D.

Klasyfikacja pożarowa budynków

Kompleks budynków zalicza się do budynków PM (przemysłowo-magazynowych) o gęstości obciążenia ogniowego $Q_d < 500 \text{ MJ/m}^2$. Piętro budynku głównego, z pomieszczeniami zaplecza socjalno-biurowego, zalicza się do pomieszczeń zakwalifikowanych do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, które nie zostały wydzielone pożarowo od części PM.

Strefy pożarowe

Budynek główny utworzył jedną strefę pożarową o powierzchni około 2690,8 m² z wydzielonym pożarowo magazynem oleju opałowego, oraz kotłownią. Pomieszczenie magazynu oleju opałowego powinno być wydzielone ścianami o klasie odporności ogniowej EI 120 i stropem o klasie odporności ogniowej EI 120.

Gęstość obciążenia ogniowego

Gęstość obciążenia ogniowego budynków wynosi około $Q_d < 500 \text{ MJ/m}^2$.

Składowisko plastiku

Dane:	
Obiekt	Składowisko plastiku
Masa	$G = 80000 \text{ kg}$
Ciepło spalania	$Q_c = 46,5 \text{ MJ/kg}$
Powierzchnia składowiska	$F = 2025 \text{ m}^2$
Ilość rzeczywistej masy przyjmowanej do obliczeń	10%
Gęstość obciążenia ogniowego	$Q_d = 183 \text{ MJ/m}^2$

Ocena zagrożenia wybuchem.

W zbiorniku magazynowane są wyłącznie oleje napędowe które zakwalifikowane są do III klasy o temperaturze zapłonu powyżej $55 \text{ }^\circ\text{C}$, w związku z powyższym nie występuje zagrożenie wybuchem podczas normalnej eksploatacji zbiornika. Ponadto na terenie przedsiębiorstwa nie występują pomieszczenia i strefy zagrożenia wybuchem.

Warunki ewakuacji

Zapewnienie bezpiecznej ewakuacji ludzi z budynku jest jednym z najważniejszych elementów ochrony przeciwpożarowej. W tym celu muszą być zapewnione:

- długość przejścia ewakuacyjnego (długość przejścia w pomieszczeniu od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku) nie przekraczająca:
 - w strefie pożarowej ZL (pomieszczenia administracyjno-biurowe i socjalne) - 40m,
 - w strefie pożarowej PM hal produkcyjnych – 100 m

- długość dojścia ewakuacyjnego (długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku) nie przekraczająca:
 - w strefie pożarowej ZL III przy jednym dojściu 30 m,
 - w strefie pożarowej PM hal produkcyjnych - przy minimum dwóch dojściach 100 m
- szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych nie mniejsza niż 1,4 m (1,2 m dla maksimum 20 osób),
- parametry pionowych dróg ewakuacyjnych:
 - szerokość biegu schodów 1.2 m;
 - szerokość spocznika 1,5 m;
 - wysokość stopnia 0,17 m;
- szerokość drzwi wyjścia ewakuacyjnego minimum 0,9 m w świetle ościeżnicy,

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zapotrzebowanie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru realizowane jest przez hydrant zewnętrzny podziemny DN 80. Usytuowanie hydrantu przedstawiono na planie sytuacyjnym w załączeniu.

Drogi pożarowe

Wewnętrzny układ dróg zakładowych umożliwia wjazd na teren zakładu i dojazd do wszystkich obiektów.

Zagrożenia pożarowe

Zagrożenie pożarowe w obszarze związane jest z :

- właściwościami fizykochemicznymi surowców,
- procesami technologicznymi,
- stanem technicznym instalacji i urządzeń.

Powstanie pożaru na terenie budynków produkcyjnych może być spowodowane:

- złym stanem technicznym środków transportu
- złym stanem technicznym urządzeń i instalacji elektrycznych lub niewłaściwym ich wykorzystywaniem (np.: brak

opraw w lampach oświetleniowych znajdujących się nad lub w pobliżu materiałów palnych, przeciążenie gniazd sieci elektrycznych nadmierną ilością przedłużaczy lub odbiorników elektrycznych,

- nieprzestrzeganiem ustalonych zasad prowadzenia prac remontowych lub instalacyjnych podczas których dokonuje się spawania, cięcia, szlifowania.
- nieodpowiednim przygotowaniem zakładu do postoju (nie wyłączone odbiorniki prądu, pozostawienie na terenie hali nadmiernych ilości materiałów palnych, pozostawienie na terenie hali odpadów podatnych na samozapalenie np. zaolejonego czyściwa)
- nieprzestrzeganiem zakazu palenia tytoniu poza miejscami wyznaczonymi do tego celu,
- umyślnym podpaleniem.

Potencjalnymi źródłami zapłonu w budynku mogą być:

- usterki instalacji elektrycznej.
- przeciążenie gniazd sieci elektrycznych nadmierną ilością przedłużaczy lub odbiorników elektrycznych.
- ustawianie przenośnych grzejników w bezpośrednim kontakcie z materiałami palnymi.
- nieprzestrzeganie zakazu palenia tytoniu poza miejscami wyznaczonymi do tego celu,
- umyślne podpalenie.

II. WYPOSAŻENIE W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM.

Analizy przyczyn pożarów w obiektach przemysłowych dowodzą, że najpoważniejszym źródłem zagrożenia pożarowego są różnego rodzaju instalacje i urządzenia techniczne, które mogą mieć istotny wpływ na możliwości powstania bądź rozprzestrzeniania się pożaru, a także na skuteczność prowadzonych działań ratowniczych. Obowiązujące przepisy przeciwpożarowe formułują następujące zasady ogólne ochrony przeciwpożarowej instalacji:

- instalacje i urządzenia techniczne będące wyposażeniem obiektu, powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym, określonym w Polskich Normach i przepisach szczególnych, przy doborze instalacji i urządzeń należy uwzględniać funkcje i przeznaczenie obiektu oraz wynikające stąd czynniki zagrożenia.
- wszelkie instalacje i urządzenia techniczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy je poddawać okresowym przeglądom i konserwacji.
- eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia się ognia jest zabroniona.

INSTALACJE UŻYTKOWE

Instalacja elektryczna.

Uwzględniając art. 61, oraz art.62 Prawa budowlanego, instalacje elektryczne należy poddawać okresowej kontroli w zakresie:

- stanu sprawności połączeń.
- stanu osprzętu elektrycznego.
- stanu zabezpieczeń i środków ochrony przeciwporażeniowej, w tym:
 - rezystancji izolacji przewodów.
 - rezystancji uziemień instalacji i aparatów.

•zadziałania wyłączników różnicowo-prądowych.

Kontrole należy przeprowadzać co 5 lat oraz każdorazowo po zakończeniu prac modernizacyjnych. Kontrolę stanu technicznego instalacji elektroenergetycznej mogą przeprowadzać jedynie osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji urządzeń energetycznych. Protokoły z wyżej wymienionych kontroli i pomiarów należy przechowywać wraz z dokumentacją techniczno-budowlaną obiektu (książką kontroli obiektu budowlanego), a wszelkie stwierdzone podczas kontroli usterki niezwłocznie usuwać.

Instalacja odgromowa.

Budynek główny chroniony są instalacją odgromową o zwodach poziomych niskich. Instalacje odgromowe posiadają „Metrykę urządzenia piorunochronnego” Instalacje odgromowe należy poddawać okresowej kontroli w zakresie: oględzin części nadziemnej i sprawdzeniu ciągłości połączeń.

-sprawdzeniu stanu uziomów,
-pomiaru rezystancji uziemienia.

Kontrole należy przeprowadzać co 5 lat oraz każdorazowo po zakończeniu prac modernizacyjnych.

Kontrolę stanu technicznego instalacji odgromowej mogą przeprowadzać jedynie osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji urządzeń energetycznych. Protokoły z wyżej wymienionych kontroli i pomiarów należy przechowywać wraz z dokumentacją techniczno-budowlaną obiektu (książką kontroli obiektu budowlanego), a wszelkie stwierdzone podczas kontroli usterki niezwłocznie usuwać.

Instalacja kominowa (wentylacji mechanicznej, grawitacyjnej i spalinowej).

Zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych należy usuwać co najmniej raz w roku. Zanieczyszczenia z przewodów spalinowych należy usuwać co najmniej dwa razy w roku). Przewody kominowe (dymowe, wentylacyjne, spalinowe) powinny być co najmniej raz w roku poddane okresowej kontroli stanu technicznego, przeprowadzonej

przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje zawodowe. Sprawność działania instalacji należy prowadzić w zakresie i na zasadach określonych przez producenta w DTR urządzeń. Protokoły z przeglądów należy przechowywać wraz z dokumentacją techniczno-budowlaną obiektu (książka kontroli obiektu budowlanego).

Hydranty przeciwpożarowe wewnętrzne

Hydranty przeciwpożarowe wewnętrzne są to urządzenia gaśnicze służące do gaszenia pożaru w zarodku przez pracowników lub obsługę znajdującą się w danym obiekcie. Instalację hydrantów wewnętrznych należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku.**

PRZECIWPÓŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu służy do odcięcia dopływu prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku.**

Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru realizowane jest przez hydranty DN-80. Usytuowanie przedstawiono na planie sytuacyjnym w załączeniu. Hydranty zewnętrzne należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku.**

Zasady ustalania ilości gaśnic

Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic lub w gaśnice przewoźne.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać:

- ⇒ na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym i zakwalifikowanym do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL III oraz produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²;
- ⇒ na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej powyżej.

Zasady ustalania rodzaju gaśnic:

1. Do gaszenia pożarów grupy „**A**” (*w których występuje zjawisko spalania żarowego np. drewna, papieru, tkanin*) stosuje się gaśnice płynowe lub proszkowe.
2. Do gaszenia pożarów grupy „**B**” (*cieczy palnych i substancji stałych topiących się, np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów*) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, śniegowe lub proszkowe.
3. Do gaszenia pożarów grupy „**C**” (*gazów palnych, np. acetylenu, gazu ziemnego*) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe lub śniegowe.
4. Do gaszenia pożarów tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych powinno się stosować gaśnice z indeksem „**F**”.

Zasady rozmieszczania gaśnic:

1. Gaśnice należy umieszczać w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności: przy wejściach do obiektu, w przejściach, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz.
2. Do gaśnicy powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 metra.
3. Gaśnice należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne, np. przy drzwiach - odległość powinna wynosić dwukrotną szerokość drzwi.
4. Gaśnic nie wolno ustawiać w miejscach narażonych na działanie źródeł ciepła (*grzejników, pieców*).
5. Odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 metrów.

Wymagania w zakresie przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych gaśnic

W myśl § 3 ust. 2 przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic powinny być prowadzone w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta.

Zgodnie z instrukcją producenta, czynności konserwacyjne gaśnic należy wykonywać **nie rzadziej niż raz w roku**.

Okresowe przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic powinny dokonywać zakłady specjalistyczne legitymujące się stosownymi uprawnieniami, a przede wszystkim posiadające zaplecza techniczne, gwarantujące odpowiedni poziom usług.

Obecnie wskazane jest, aby przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic prowadziły zakłady będące autoryzowanymi przedstawicielami producenta sprzętu. Należy jednak zaznaczyć, że zgodnie z wymogami prawa, usługi w zakresie ochrony przeciwpożarowej mogą podlegać certyfikacji wyłącznie dobrowolnej.

Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego przedstawiono na rzutach poszczególnych kondygnacji w załączeniu do Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

III. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

Zasady alarmowania o pożarze

Każdy z pracowników lub osób postronnych przebywających na terenie zakładu, który zauważy nawet najmniejszy pożar lub inne zagrożenie, obowiązany jest:

Natychmiast zaalarmować osobę o najwyższej funkcji na terenie zakładu:

Prezesa Zarządu: tel. (32) 415 35 77, 602 763 082

Wiceprezesa Zarządu: tel. (32) 415 35 77, 606 263 734

W dniach wolnych od pracy lub podczas pracy w godzinach nadwymiarowych

Stróży (Dyspozytora) – tel. (32)415 51 25, 502 145 843

STRAŻ POŻARNĄ - tel. 998 lub 112

Zgłaszając pożar lub inne zagrożenie należy dokładnie podać następujące informacje:

- adres obiektu **Racibórz ul. Adamczyka 10**
- gdzie występuje zagrożenie - *nazwę budynku , sali lub część budynku, na której kondygnacji to zagrożenie występuje,*
- co się pali - *określić rodzaj palącego się materiału, np. pali się dach itp.*
- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego - *określić przybliżoną liczbę osób, która powinna być ewakuowana i czy są osoby poszkodowane,*
- *podać swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego alarmowana jest straż pożarna,*

Uwaga!

Sluchawkę należy odłożyć dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia.

Po zaalarmowaniu o pożarze należy:

- przystąpić do ewakuacji ludzi,
- wyłączyć dopływ energii elektrycznej *przy użyciu przeciwpożarowego wyłącznika prądu*,
- przystąpić do gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic i sprzętu hydrantowego,
- wyznaczyć pilota do nadjeżdżających jednostek PSP, osoba powinna się udać pod bramę wjazdową.

W razie potrzeby należy zawiadomić ponadto:

Policję;
 Pogotowie Ratunkowe;
 Pogotowie Energetyczne.

Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczo-gaśniczą

Po przybyciu na miejsce zdarzenia pierwszej jednostki straży pożarnej należy dokładnie poinformować kierującego akcją ratowniczo - gaśniczą, o:

- faktyczną liczbę osób pozostającej w obiekcie i wymagającej ewakuacji;
- miejscu powstania pożaru oraz drogach rozprzestrzeniania się ognia;
- podjętych i prowadzonych działaniach ratowniczych;
- wszelkich pomieszczeniach szczególnego zagrożenia pożarowego oraz o miejscu występowania przedmiotów szczególnie cennych;
- miejscu występowania głównego wyłącznika prądu.

Uwaga !

Każdy pracownik i inne osoby postronne muszą bezwzględnie zastosować się do poleceń kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą, który ma prawo żądać niezbędnej pomocy od osób przebywających w rejonie prowadzonych działań ratowniczych.

Zasady postępowania popożarowego

Po zakończeniu akcji ratowniczo - gaśniczej ZARZĄDZAJĄCY OBIEKTEM powołuje komisję w celu zbadania wszystkich okoliczności związanych z powstaniem pożaru, tj.:

- jego wykryciem,
- alarmowaniem Państwowej Straży Pożarnej,
- przebiegiem całej akcji ratowniczo-gaśniczej prowadzonej przez personel obiektu, szczególnie do czasu przybycia jednostek straży pożarnych,
- ustaleniem przyczyny powstania pożaru,
- ustaleniem ewentualnych uchybień będących przyczyną powstania pożaru lub mających wpływ na jego powstanie.

Wyżej wymienione okoliczności nie wyczerpują w pełni wszystkich spraw związanych z powstaniem i wykryciem pożaru, dlatego mogą być one poszerzone o te elementy, które zostaną uznane za ważne przez powołaną komisję. Z dokonanej oceny należy sporządzić protokół, który musi zawierać wszystkie w/w elementy. Protokół i zawarte w nim wnioski oraz zalecenia należy szczegółowo omówić ze wszystkimi osobami zatrudnionymi w obiekcie.

IV. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.

Postanowienia ogólne

1. Pod pojęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, zwanych dalej „pracami” należy rozumieć wszelkie prace spawalnicze z użyciem aparatury elektrycznej lub gazowej (*tj. spawanie, cięcie, lutowanie, podgrzewanie do wysokich temperatur*), prace malarsko-lakiernicze wykonywane przy użyciu łatwo zapalnych farb, lakierów itp. oraz inne prace wymagające użycia ognia otwartego. Na terenie hal produkcyjnych cięcie i spawanie jest częścią procesu technologicznego.
2. Wszelkie prace niebezpieczne pod względem pożarowym należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru.
3. Obowiązkiem zarządzającego obiektem jest określenie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego prowadzonych prac oraz warunków uzyskania zezwolenia na ich prowadzenie.
- 4. Zezwolenie na prowadzenie prac pożarowo-niebezpiecznych ważne jest tylko w dniu, na który zostało wystawione!**
- 5. Uzyskanie zezwolenia dotyczy również prac wykonywanych przez firmy obce! Rozpoczęcie prac pożarowo-niebezpiecznych przed uzyskaniem zezwolenia jest niedopuszczalne!**
6. *Rejestr wydanych zezwoleń powinien być przechowywany u inspektora ds. BHP.*

Czynności poprzedzające przeprowadzenie prac

1. Przed rozpoczęciem prac zarządzający obiektem lub osoba go zastępująca, wraz z wykonawcą obowiązani są:
 - a) ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane;
 - b) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania pożaru;

- c) wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.
2. Przystąpienie przez wykonawcę do przeprowadzenia prac może nastąpić wyłącznie po otrzymaniu od zarządzającego obiektem lub osoby go zastępującej stosownego zezwolenia, wydanego na piśmie.
 3. Wzór rejestru zezwoleń na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym stanowi załącznik Nr 5, natomiast wzór zezwolenia na przeprowadzenie prac, o których mowa w pkt. 2 stanowi załącznik Nr 6 do niniejszej instrukcji.

Zabezpieczenie przeciwpożarowe miejsca wykonywania prac.

1. Pomieszczenia lub miejsca, w których mają odbywać się prace należy oczyścić z wszelkich materiałów palnych i zanieczyszczeń.
2. Palne przedmioty lub niepalne w opakowaniach palnych należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsca prac celem uniemożliwienia przedostania się ognia.
3. W przypadku braku możliwości usunięcia materiałów palnych, jak np. materiały izolacyjne związane z konstrukcją obiektu lub instalacjami, należy je na okres prac zabezpieczyć przed zapaleniem przez osłonięcie np. kocami gaśniczymi, arkuszami blachy lub w inny skuteczny sposób.
4. Wszelkie niebezpieczne otwory znajdujące się w przegrodach podziału obiektu należy przed rozpoczęciem prac uszczelnić niepalnymi materiałami izolacyjnymi, uniemożliwiającymi przedostanie się przez te otwory ognia lub rozprysków rozgrzanych materiałów.
5. Wszelkiego rodzaju kable, przewody itp. z palną izolacją powinny być zabezpieczone przed rozpryskami spawalniczymi i uszkodzeniami mechanicznymi.
6. Przed przystąpieniem do prowadzenia prac należy sprawdzić, czy w sąsiednich pomieszczeniach nie znajdują się materiały lub przedmioty mogące ulec zapaleniu wskutek przewodnictwa i promieniowania ciepłego.

7. Drogi ewakuacyjne i dojścia do stanowisk prowadzonych prac powinny być tak dobrane, aby można było szybko ewakuować ludzi z miejsca zagrożonego pożarem.
8. Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
9. W miejscu wykonywania prac powinien się znajdować sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru, niezależny od wyposażenia znajdującego się w obiekcie. Zaleca się jedną gaśnicę śniegową 5 kg lub proszkową 6 kg, koc gaśniczy, a w przypadku spawania dodatkowo pojemnik z wodą na zużyte elektrody.
10. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.

Zabezpieczenie przeciwpożarowe miejsca po zakończeniu prac

Po zakończeniu prac w obiekcie należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie wykonywania prac i pomieszczeniach sąsiednich, celem stwierdzenia:

1. Czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek na stanowisku pracy, jego otoczeniu lub w pomieszczeniach sąsiednich.
2. Czy nie występują oznaki tlenia się materiałów bądź inne wskazujące na możliwość zaistnienia pożaru.
3. Czy został zdemontowany sprzęt służący do wykonywania prac, wyłączony ze źródeł zasilania i dostatecznie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

W/w kontrolę należy ponowić po upływie **czterech**, a następnie **ośmiu godzin**, licząc od czasu zakończenia prac. Kontrole te należy odpowiednio odnotować.

V. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.

Założenia ogólne

Przez warunki ewakuacji najogólniej należy rozumieć możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Bezpieczeństwo ewakuacji jest zawsze determinowane przez czas pomiędzy momentem uświadomienia sobie przez człowieka faktu zagrożenia ze strony pożaru bądź odebraniem alarmu o pożarze a czasem, w którym ucieczka jest już niemożliwa na skutek działania czynników pożarowych. Problem ewakuacji jest więc problemem pewnego czasu niezbędnego na ewakuację, który w konkretnych warunkach lokalnych nie może być dłuższy niż czas, w którym powstały pożar stworzy warunki zagrażające życiu. Czas ten kształtują zarówno warunki techniczne jakie zostały zapewnione w obiekcie jak też specyfika konkretnego miejsca pożaru jaki może powstać w danej jego części. Najważniejszym zagadnieniem gwarantującym bezpieczeństwo ludzi przebywających w obiekcie jest zapewnienie optymalnych rozwiązań technicznych w zakresie ewakuacji. Spełnienie wymagań przeciwpożarowych w tym zakresie zapobiega zagrożeniu dla życia i zdrowia ludzi przebywających w obiekcie, nawet przy niedostatecznej organizacji akcji ewakuacyjnej. Ustalenie wzorcowego modelu alarmowania o występującym zagrożeniu w obiekcie pozwala natomiast na uniknięcie paniki i dezorganizacji w zachowaniu się zarówno wśród osób zatrudnionych oraz przebywających w obiekcie.

Zasady przeprowadzania ewakuacji

Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane wszystkie inne działania jest ratowanie ludzi. Wszyscy pracownicy zatrudnieni w obiekcie, powinni dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z poszczególnych pomieszczeń.

Decyzję o całkowitej ewakuacji osób z obiektu podejmuje osoba ponosząca odpowiedzialność za obiekt w momencie wystąpienia zagrożenia. Osoba ta do czasu przybycia zastępów ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej przejmuje kierownictwo nad przebiegiem działań ratowniczych.

Kierujący działaniami ratowniczymi powinien działać zdecydowanie, spokojnie i w sposób opanowany, co pozwoli mu na podporządkowanie sobie zachowania osób objętych ewakuacją i uczestniczących w akcji ratowniczej.

Powzięcie decyzji o ewakuacji nie powinno być zbyt pochopne, aby nie spowodować nastroju chaosu i paniki. Nie może to być jednak działanie opóźnione, aby nie zaistniały trudności wyprowadzenia lub wyniesienia osób zagrożonych, a co gorzej tragiczne następstwa zezadzenia lub spalenia ofiar. Dlatego należy brać pod uwagę okoliczności natychmiastowego podejmowania decyzji o ewakuacji w przypadkach następujących:

- z pomieszczenia w którym powstał pożar lub o dużym zadymieniu,
- z pomieszczenia lub pomieszczeń mających jednostronny dostęp do wyjścia ewakuacyjnego,
- z pomieszczeń najbardziej zagrożonych rozszerzeniem się pożaru, na przykład z pomieszczeń sąsiednich,
- z pomieszczeń położonych ponad kondygnacją, na której powstał pożar, oraz w innych uzasadnionych przypadkach.

W obiekcie może również wystąpić konieczność przeprowadzenia ewakuacji spowodowanej innymi czynnikami niż powstanie pożaru.

Z chwilą przybycia do akcji ratowniczej straży pożarnej, kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłej jednostki straży pożarnej. Osoba kierująca dotychczas akcją ratowniczą z ramienia właściciela obiektu pozostaje w stałym kontakcie z dowódcą straży pożarnej w celu udzielenia niezbędnych informacji i potrzeb będących w dyspozycji obiektu do prowadzenia akcji.

Osoba zarządzająca ewakuację winna uczynić to za pomocą ustalonego sygnału dźwiękowego lub ustnie. W związku z powyższym osoba sprawująca nadzór nad obiektem ustali odpowiedni sygnał i dokona stosownego powiadomienia w tym zakresie pracowników zatrudnionych w określonym budynku.

Forma informacji lub komunikatów może być następująca:

- **„proszę o spokój, pożar jest niegroźny i wkrótce zostanie ugaszony, jednostki straży pożarnej są już w drodze”,**
- **„proszę opuścić budynek i pomieszczenia, w kolejności (kolejność ustala się w zależności od zaistniałej sytuacji) i kierować się do miejsca zbiórki ”.**

Ważnym elementem ewakuacji jest aby sprawdzić w miejscu zbiórki osób ewakuowanych czy wszyscy obecni w danym dniu pracownicy zostali wyprowadzeni. W razie stwierdzenia braku osób niezwłocznie należy ten fakt zgłosić osobie kierującej ewakuacją.

Zadania i obowiązki kierującego akcją ewakuacyjną:

- a) decydowanie o wezwaniu w razie potrzeby pomocy innych służb ratowniczych (Pogotowia Ratunkowego, Policji, Pogotowia Gazowego, Pogotowia Energetycznego);
- b) wyznaczanie osób do:
 - przeprowadzenia ewakuacji z zagrożonych pomieszczeń,
 - gaszenia pożaru w zarodku przy użyciu gaśnic i sprzętu hydrantowego,
 - nadzorowania przebiegu ewakuacji oraz opieka nad ewakuowanymi,
 - ustalania kolejności ewakuowania osób w zależności od stanu zagrożenia ich zdrowia i życia oraz sprawności ruchowej, dla których potrzeba więcej czasu na opuszczenie budynku,
 - obserwowania przebiegu akcji ratowniczo-gaśniczej, w celu korygowania wcześniej wydanych decyzji (np. w zależności od występującego zagrożenia) oraz wydawanie innych niezbędnych poleceń, aby zapobiec pogorszeniu się sytuacji ewakuacyjnej i gaśniczej,
 - oddziaływania uspokajającego w stosunku do osób ewakuowanych w celu zapobieżenia panice,
 - podejmowania innych istotnych i niezbędnych działań w celu sprawnego i szybkiego przeprowadzenia ewakuacji ludzi z obiektu.

Ogólne wskazania dla osób uczestniczących w przeprowadzeniu ewakuacji:

- zachować spokój, nie okazywać podniecenia i zdenerwowania, nie wszczynać zbędnych dyskusji lub co gorzej kłótni z innymi osobami,
- bezwzględnie i natychmiast podporządkować się zarządzeniom osoby kierującej ewakuacją i gaszeniem pożaru,
- posiadać umiejętność ratowania osoby, której zapaliła się odzież,
- znać sposoby ratowania ludzi z zagrożonych pomieszczeń oraz użycia gaśnic i innego sprzętu gaśniczego,
- znać rozmieszczenie łączności telefonicznej, z których można uzyskać połączenie z Państwową Strażą Pożarną,
- utrzymywać podczas ewakuacji wzajemną łączność pomiędzy osobami uczestniczącymi w akcji ratowniczej oraz okazywać pomoc zagrożonym,
- znać wewnętrzne sygnały ostrzegawcze.

Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych jest zagadnieniem bardzo istotnym ze względu na bezpieczeństwo osób ratowanych, które mogły ulec utracie przytomności i zatruciu dymem jak również ze względu na przeprowadzających ewakuację, którzy mogli ulec zasłabnięciu.

Podczas prowadzenia ewakuacji w zadymionych pomieszczeniach należy kierować się następującymi zasadami:

- a) wejście do pomieszczenia, z którego wydobywa się dym, który stwarza podejrzenie o powstaniu pożaru, wymaga zachowania szczególnej ostrożności, tj.:
- wchodzić ostrożnie, uchylając drzwi stopniowo,
 - być w pozycji pochylonej a nawet leżącej,
 - mieć przy sobie zabraną wcześniej gaśnicę,

- w miarę możliwości mieć zabezpieczoną głowę (najlepiej hełm, kask itp.) oraz twarz (mokry ręcznik, chustka itp.),
- poruszać się wzdłuż ścian aby nie stracić właściwego kierunku.

Wskazane jest przy tym, aby w pobliżu osoby wchodzącej do zadymionego pomieszczenia znajdowała się inna osoba zabezpieczająca ją w razie konieczności udzielenia niezbędnej natychmiastowej pomocy.

- b) w przestrzeni poziomej (pokój, korytarz) należy przy silniejszym zadymieniu posuwać się w pozycji pochylonej, aby głowa znajdowała się jak najniżej gdzie jest stosunkowo najmniejsze zadymienie i gdzie jest dostęp czystsze powietrze;
- c) w przestrzeni zadymionej (np. na schodach) należy poruszać się również w pozycji jak najbardziej pochylonej, dlatego należy wchodzić po schodach "na czworakach" i w takiej pozycji podobnie schodzić, a więc tyłem. Sposób ten zapewnia lepszą orientację gdzie kończy się bieg schodów, co jest istotne przy zadymieniu w porze zaciemnienia i niedostatecznego oświetlenia schodów;
- d) poszukiwanie w zadymionym pomieszczeniu osoby przypuszczalnie pozostałej powinno uwzględniać sprawdzenie dokładnie miejsc, gdzie mogła się ona schronić, przede wszystkim pod stołem, w szafie, w umywalni lub WC, w kącie pokoju za zasłonami a także w sąsiednich pomieszczeniach – wszędzie tam gdzie pozornie zdawało by się to niemożliwe.

Ratownictwo poszkodowanych przez pożar oraz zagrożonych przez zadymienie osób jest priorytetowym zadaniem kierującego akcją ratowniczą.

Aby prowadzić ratownictwo ludzi należy zapoznać się z niniejszymi zasadami i w miarę możliwości posiadać niezbędną praktykę w tym zakresie.

Poniżej zostały opisane tylko najczęściej występujące przypadki ratowania osób z obszarów zagrożonych:

Ratownictwo osoby, której zapaliła się odzież jest podstawową umiejętnością i dokonywana być musi szybko, błyskawicznie bez

wahania się i najmniejszej zwłoki, a zarazem zdecydowanie z jednoczesnym zachowaniem ostrożności przez osobę ratującą.

Ratujący powinien:

- ❖ biegnąc w kierunku poszkodowanego (lub goniąc go ponieważ osoby z płonąca odzieżą zazwyczaj biegną) wezwać do upadku i tarzania się po podłodze lub ziemi,
- ❖ podbiec szybko i przewrócić ofiarę wypadku,
- ❖ wezwać do zrzucenia płonącej odzieży, jeżeli jest to możliwe,
- ❖ zarzucić na ofiarę jakąkolwiek tkaninę znajdującą się w pobliżu (płaszcz, własną marynarkę czy też koc gaśniczy),
- ❖ tarzając ofiarę wypadku, przytłumiając silnie narzutę do osoby ratowanej aż do stłumienia płomienia i zdejmować ją ostrożnie z osoby poszkodowanej lub pozostawić do czasu przybycia lekarza lub pielęgniarki,
- ❖ udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej,
- ❖ przekazać poszkodowanego pod opiekę lekarską.

Sposób wyprowadzania osób ewakuowanych:

- wskazać kierunek wyjścia,
- wydać zalecenia, co do przebycia drogi ewakuacyjnej oraz miejsca gdzie powinna udać się osoba ewakuowana,
- nadzorować spokojne przemieszczanie się ewakuowanych bez zbędnego ponaglenia,
- okazywać w miarę potrzeby pomoc, szczególnie osobom w starszym wieku lub niepełnosprawnym w chodzeniu.

Gotowość pracowników do ewakuacji wymaga:

- dokładnej znajomości warunków ewakuacji oraz sposobów wydostania się z poszczególnych pomieszczeń,
- znajomości sposobów alarmowania,
- znajomości rozmieszczenia sprzętu ratowniczego i dostępu do niego oraz sposobu natychmiastowego jego użycia,
- dysponowania podręcznymi środkami oświetlenia (np. latarki),
- brania udziału w szkoleniach przeciwpożarowych i ćwiczeniach.

Ponadto podczas prowadzenia ewakuacji należy kierować się następującymi zasadami:

- zdrowi dorośli ludzie najczęściej sami podejmują próby ratunku, wzywają krzykiem pomocy, dążą do wyjść, okien; w razie objęcia od dołu klatki schodowej płomieniami - starają się przedostać na dach;
- ludzie podejmujący próby uratowania się, którzy zostaną zaskoczeni przez wysoką temperaturę, dym lub płomień i utracą przytomność, znaleźć ich można najczęściej na klatkach schodowych, przy oknach, itp.

Jednym z ważniejszych elementów ewakuacji jest przeciwdziałanie panice, która jest częstym zjawiskiem towarzyszącym pożarowi.

Środki przeciwdziałania panice to:

- przykład osobisty,
- zdecydowany nakaz,
- wykazanie nierealności niebezpieczeństwa,
- zagrożenie bronią,
- użycie siły,
- unieszkodliwienie przywódcy paniki itp.

Wszystkie ewakuowane osoby, w szczególności osoby będące stałymi użytkownikami obiektu, do czasu zakończenia ewakuacji powinny znajdować się w wyznaczonym miejscu, określonym przez kierującego działaniami ratowniczymi, w porozumieniu z osobą odpowiedzialną w danym momencie za obiekt.

Miejsce zbiórki do ewakuacji przedstawiono na planie sytuacyjnym.

Po ewakuacji osób z obiektu należy przystąpić do ewakuacji mienia. Ewakuację mienia należy prowadzić w miarę istniejących możliwości, mając na uwadze przede wszystkim bezpieczeństwo ludzi. W pierwszej kolejności należy ewakuować mienie

z pomieszczeń najbardziej zagrożonych, znajdujących się na linii posuwania się ognia i przedmioty najbardziej cenne. Ewakuacja mienia nie może utrudniać działań ratowniczych, prowadzonych przez jednostki straży pożarnych i inne służby ratownicze.

UWAGA !

W przypadku, gdy w obiekcie będzie przebywać jednocześnie więcej niż **50** stałych użytkowników, należy co dwa lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji (§ 17 ust. 1 i 2)

Zarządzający obiektem powinien powiadomić miejscowego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia w/w działań, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

VI. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.

Osoby zatrudnione w obiekcie powinny być zaznajamiane z treścią niniejszej instrukcji w ramach szkolenia wstępnego przed przyjęciem do pracy oraz w ramach szkoleń okresowych lub po każdej aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

W obiekcie powinny obowiązywać następujące rodzaje szkoleń pracowników w zakresie przeciwpożarowym:

Szkolenie wstępne

Szkolenie wstępne realizowane jest w formie instruktażu udzielanego pracownikowi przed rozpoczęciem pracy. Szkolenie to powinna przeprowadzać osoba, która z ramienia zarządzającego obiektem zajmuje się zagadnieniami ochrony przeciwpożarowej w obiekcie. Celem instruktażu jest zapoznanie pracownika z obowiązującymi na terenie obiektu zasadami bezpieczeństwa i przepisami przeciwpożarowymi.

Szkolenie okresowe

Celem szkolenia okresowego jest aktualizacja oraz ugruntowanie wiadomości i umiejętności pracownika w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej. Szkolenie okresowe pracowników powinno być przeprowadzone nie rzadziej niż **raz na trzy lata dla pracowników robotniczych, oraz raz na pięć lat dla pozostałej kadry**. Wykłady na szkoleniu podstawowym i okresowym w zakresie przeciwpożarowym winna prowadzić osoba posiadająca odpowiednie przygotowanie zawodowe z dziedziny ochrony przeciwpożarowej, zgodne z wymaganiami rozporządzenia MSWiA z dnia 25 października 2005 r.

Powyższe szkolenia są organizowane wraz z szkoleniami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

VII. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI.

Zadania i obowiązki osoby odpowiedzialnej za zapewnienie ochrony przeciwpożarowej obiektu

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. „o ochronie przeciwpożarowej“ stanowi, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem, poprzez:

- a) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- b) zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- c) prowadzenie działań ratowniczych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy osoba odpowiedzialna za zapewnienie ochrony przeciwpożarowej obiektu, zwana dalej w treści instrukcji „**zarządzającym obiektem**“, obowiązana jest w szczególności:

Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych i instalacyjnych.

Wyposażyć obiekt w gaśnice, urządzenia przeciwpożarowe oraz techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi.

Zapewnić konserwację oraz naprawy sprzętu i urządzeń, o których mowa w pkt. 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie.

Zapewnić osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwo oraz możliwość ewakuacji.

Przez bezpieczeństwo należy rozumieć stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji,

zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także powinny być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Odpowiednie warunki ewakuacji dla przedmiotowego obiektu polegają w szczególności na:

- a) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- b) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- c) zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych poprzez zastosowanie w obiekcie urządzeń służących do usuwania dymu (jeśli są wymagane);
- d) zapewnieniu awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego

Przygotować obiekt do prowadzenia akcji ratowniczej.

Przygotowanie obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej polega między innymi na:

- a) zapewnieniu drogi pożarowej o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającej dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej, zwanych dalej w treści instrukcji „**jednostkami straży pożarnych**“;
- b) utrzymaniu dróg ewakuacyjnych w obiekcie zgodnie z obowiązującymi zasadami, w szczególności wolnych od materiałów palnych oraz przedmiotów, które mogłyby zmniejszać ich szerokość albo wysokość poniżej dopuszczalnych wartości;
- c) zapewnieniu źródeł czerpania wody do celów zewnętrznego gaszenia pożarów w obiekcie;
- d) utrzymaniu urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic w pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- e) zapewnieniu dostępu do:
 - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - hydrantów wewnętrznych,
 - wyjść ewakuacyjnych,

- wyłączników przeciwpożarowych i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

Zaznajać stałych użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Zasady zaznajamiania stałych użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi przedstawiono niniejszej instrukcji.

Ustalić zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Ustalenie zasad postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia to opracowanie dotyczące zachowania się osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w obiekcie w momencie krytycznym. Określa się w nim czynności tych osób w momencie wystąpienia zagrożenia, adresatów ich działań, sposoby powiadamiania jednostek ratowniczych, postępowania z zagrożonymi ludźmi i mieniem.

Podstawowym celem takiego opracowania powinno być natychmiastowe zaalarmowanie o zagrożeniu i ewentualne podjęcie działań, nie wymagających specjalistycznych umiejętności i sprzętu, zmierzających do zminimalizowania skutków powstałego zagrożenia.

Dla przedmiotowego obiektu zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia określone są w dalszej treści niniejszego opracowania oraz w „instrukcji postępowania na wypadek pożaru“.

Zapewnić wykonywanie czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

W myśl art. 4 ust. 2b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej osoby wykonujące czynności wyłącznie w zakresie wynikającym z art. 4 ust. 1 w/w ustawy powinny posiadać kwalifikacje zawodowe obejmujące co najmniej wykształcenie średnie i ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej lub mieć tytuł zawodowy technika pożarnictwa

lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu technika pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego - technika pożarnictwa. Zakres szkolenia inspektorów ochrony ppoż. określa rozporządzenie MSWiA z dnia 25 października 2005r.

Zarządzający obiektem zobowiązany jest ponadto do:

a) umieszczenia w miejscach widocznych instrukcji postępowania na wypadek pożaru z wykazem telefonów alarmowych;

b) oznakowania zgodnie z Polskimi Normami:

➤ dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń, w których wymagane są co najmniej dwa wyjścia, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,

zasady rozmieszczania znaków ewakuacyjnych w obiekcie podane są w załączniku Nr 3 do niniejszej instrukcji

➤ miejsc usytuowania gaśnic, hydrantów wewnętrznych, telefonu alarmowego, miejsc obowiązującego zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu,

➤ miejsc usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu, miejsca zbiórki do ewakuacji ludzi,

➤ Zarządzający obiektem wykonując swoje obowiązki ma prawo scedować część odpowiedzialności i związane z tym obowiązki służbowe na pracowników niższych szczebli zarządzania. Zakres kompetencji w tym przypadku powinien być jednoznacznie sprecyzowany w zakresie obowiązków służbowych pracownika i zgodny z aktualnymi rozwiązaniami organizacyjnymi i personalnymi.

Zadania i obowiązki osoby prowadzącej zagadnienia ochrony przeciwpożarowej w obiekcie

1. Analizowanie stanu ochrony przeciwpożarowej obiektu oraz przedkładanie wniosków zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie.

2. Dopilnowanie prowadzenia terminowych przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.
3. Wnioskowanie do zarządzającego obiektem w sprawie doposażenia obiektu w gaśnice, urządzenia przeciwpożarowe oraz nowoczesne systemy zabezpieczeń przeciwpożarowych.
4. Czuwanie nad przestrzeganiem i stosowaniem przez pracowników postanowień niniejszej instrukcji, przepisów przeciwpożarowych oraz zaleceń zarządzającego obiektem w sprawach ochrony przeciwpożarowej.
5. Sprawdzanie prawidłowego rozmieszczenia gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.
6. Przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego obiektu.
7. Informowanie zarządzającego obiektem o nieprawidłowościach stwierdzonych w czasie kontroli oraz zgłaszanie wniosków dotyczących ich usunięcia.
8. Organizowanie szkoleń przeciwpożarowych pracowników.
9. Prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową obiektu.
10. Współdziałanie ze służbami Państwowej Straży Pożarnej w sprawach dotyczących ochrony przeciwpożarowej obiektu

Zadania i obowiązki wszystkich osób zatrudnionych na terenie obiektu

Wszystkie osoby zatrudnione na terenie obiektu bez względu na zajmowane stanowisko ponoszą odpowiedzialność za wykonywanie następujących zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

1. Znajomość zagrożenia pożarowego na zajmowanym stanowisku pracy oraz sposobów przeciwdziałania możliwości powstania i rozprzestrzenianiu się pożaru.
2. Znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru.
3. Orientacja w rozmieszczeniu gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.

4. Umiejętność obsługi gaśnic, hydrantów wewnętrznych i innych urządzeń przeciwpożarowych.
5. Znajomość warunków przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób i mienia.
6. Udział w szkoleniach przeciwpożarowych oraz ćwiczeniach w zakresie praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi w obiekcie.
7. Branie udziału w akcji ratowniczo – gaśniczej na terenie obiektu oraz podporządkowanie się poleceniom kierującego tą akcją.
8. Niezwłoczne zgłaszanie przełożonym zauważonych usterek i nieprawidłowości mogących spowodować pożar.
9. Przestrzeganie obowiązujących przepisów i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w obszarze zajmowanego stanowiska.

Szczegółowe zadania i obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej :

Właściciel zakładu odpowiada za:

- kierowanie całokształtem ochrony przeciwpożarowej,
- nadzorowanie i kontrolowanie realizacji zadań z zakresu ochrony ppoż.,
- zabezpieczenie środków na realizację zadań ochrony ppoż.,
- zwoływanie i przewodniczenie Komisji Pożarowo - Technicznej,
- wydawanie zezwoleń na prowadzenie prac pożarowo - niebezpiecznych.

Inspektor ds. ppoż. (lub osoba która posiada niżej wymienione obowiązki w swoim zakresie obowiązków) odpowiada za:

- koordynowanie działań i prac z zakresu ochrony ppoż. w zakładzie,
- określanie obowiązujących wymagań z zakresu ochrony ppoż.,
- inicjowanie działań profilaktycznych z zakresu ochrony ppoż.,
- kontrolę stanu przestrzegania przepisów z zakresu ochrony ppoż.,
- organizowanie działalności prewencyjnej,
- prowadzenie wymaganej dokumentacji dotyczącej zagadnień ppoż.,

- prowadzenie szkoleń w zakresie ppoż.,
- opracowywanie, opiniowanie lub weryfikowanie dokumentów mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe,
- bieżącą aktualizację telefonów, adresów służb i osób które należy powiadomić o zaistniałym zagrożeniu.

Komisja Pożarowo-Techniczna przeprowadza:

- kontrolę stanu ochrony ppoż. we wszystkich obiektach należących do Spółki, co najmniej jeden raz w roku,
- analizę przyczyn, przebiegu i skutków pożarów oraz zagrożeń mających miejsce w obiektach i na terenach należących do Spółki,
- przedkłada właścicielowi wnioski dotyczące poprawy stanu ochrony ppoż. w przedsiębiorstwie.

Ochrona zakładu odpowiada za:

- sprawne powiadomienie o zaistniałym zagrożeniu po godzinie 15.00 i w dni wolne od pracy odpowiednich osób i służb,

Kierownicy komórek organizacyjnych odpowiadają za:

- stan bezpieczeństwa pożarowego w kierowanych komórkach, na przydzielonych terenach i obiektach,
- egzekwowanie przestrzegania norm i przepisów przeciwpożarowych przez podległych pracowników,
- wyposażenie stanowisk pracy w niezbędne instrukcje stanowiskowe i sprawny sprzęt gaśniczy,
- właściwe zabezpieczenie (zgodnie z wydanym zezwoleniem) prowadzonych prac pożarowo-niebezpiecznych,
- zapoznanie pracowników z treścią niniejszej Instrukcji.

**Wykaz osób odpowiedzialnych za nadzór nad
bezpieczeństwem pożarowym, oraz nad przebiegiem
ewakuacji i działań gaśniczych na terenie kompleksu
obiektów**

	Imię Nazwisko	Imię nazwisko osoby go zastępującej
Część Administracyjno -Biurowo		
Część warsztatowa w budynku głównym		
Garaze		
Cześć prasowania makulatury		
Część prasowania plastiku		
Budynek myjni		